

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci žalobcu **Ing. J.**, bytom v B., zastúpeného advokátskou kanceláriou D., M., proti žalovanému **Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky**, Bratislava, Špitálska ul. č. 4, o zvýšení príplatku za štátnu službu k dôchodku, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27.novembra 2008, č.k. 1 S 300/2007-60, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27.novembra 2008, č.k. 1 S 300/2007-60 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovaného z 31.júla 2007 číslo 420516/1230/2007 **z r u š u j e** a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 143,85 € na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 27.novembra 2008, č.k. 1S 300/2007-60, zamietol žalobu, ktoru sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného z 31.júla 2007

číslo 420516/1230/2007. Týmto rozhodnutím žalovaný podľa § 108b zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) priznal žalobcovi od 1.júla 2007 zvýšený príplatok za štátnu službu k starobnému dôchodku o 6,25 % mesačnej sumy dôchodku z dôvodu, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne v Bratislave zo 7.júna 2007 číslo 420 5161 230 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) mu bol o rovnaké percento zvýšený starobný dôchodok s účinnosťou od 1.júla 2007. Náhradu trov konania žalobcovi nepriznal. Krajský súd v odôvodnení uviedol, že ustanovenia § 108a (o príplatku za štátnu službu k dôchodku) a § 108b (o zvyšovaní príplatku za štátnu službu k dôchodku) podľa zákona o štátnej službe boli podľa čl. I bod 166 zákona č. 551/2003 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o štátnej službe vypustené s účinnosťou od 1.januára 2004 s tým, že podľa § 165b citovaného zákona štátnemu zamestnancovi, ktorému vznikol nárok podľa § 40 ods. 2 písm. b), § 105a, § 108a, § 108b, § 107 až 112 do 31. decembra 2003, zostáva tento nárok zachovaný.

V dôsledku tejto právnej úpravy štátnemu zamestnancovi, ktorému vznikol nárok na príplatok za štátnu službu k dôchodku a na zvyšovanie tohto príplatku do 31.decembra 2003, zostal tento nárok zachovaný a nebol mu odňatý, hoci štátnym zamestnancom, ktorým vznikol nárok na starobný dôchodok po 1.januári 2004 už tieto príplatky priznávané neboli. Podľa vyššie uvedeného prechodného ustanovenia, teda nárok na príplatok za štátnu službu k dôchodku, ktorý vznikol do 31.decembra 2003 má po tomto dátume zostať zachovaný, pričom súčasťou nároku je nielen jeho výška vyjadrená ako percentuálny podiel zo starobného dôchodku, ale aj jeho suma vyjadrená v slovenských korunách, priznaná k určitému dňu. Táto skutočnosť spôsobuje, že uvedený nárok sa už nemá po 31.decembri 2003 meniť, aj keď sa z akéhokoľvek dôvodu zmení výška dôchodku, ku ktorému patrí. Jedinou skutočnosťou odôvodňujúcou zvyšovanie sumy príplatku za štátnu službu k dôchodku je jeho zvýšenie o ustanovené percento zvýšenia dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení. Zvýšenie dôchodku valorizáciou je neoddeliteľnou súčasťou priznaného nároku na starobný dôchodok. Podľa názoru žalovaného a aj súdu prvého stupňa žalobca nemohol získať nárok na prepočet starobného dôchodku pred zrušením právnej úpravy príplatku za štátnu službu, lebo zákon č. 310/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení nadobudol účinnosť až 1.augusta 2006.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom uviedol, že jeho právo na príplatok k dôchodku vzniklo 1.novembra 2003 a preto k nemu patriacu sumu príplatku k dôchodku treba upraviť podľa prepočtu starobného dôchodku, zvýšeného podľa zákona č. 310/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení. Namietal, že hoci jeho právo na príplatok k dôchodku vzniklo podľa § 108a ods. 1 a 3 a § 108b pred účinnosťou zákona č. 143/2002 Z.z. v znení zákona č. 551/2003 Z.z. o štátnej službe, podľa ktorých štátny zamestnanec má nárok na príplatok za štátnu službu k starobnému dôchodku a na jeho zvýšenie o ustanovené percento, odo dňa vzniku nároku na starobný dôchodok, patrí mu už v novopriznanej výške. Nepovažoval za správny právny názor, podľa ktorého poberateľ príplatku k dôchodku za štátnu službu nemohol získať nárok na prepočet starobného dôchodku pred zrušením právnej úpravy príplatku za štátnu službu, lebo zákon č. 310/2006 Z.z., ktorým sa zmenil zákon o sociálnom poistení nadobudol účinnosť až 1.augusta 2006. Namietal, že právo na príplatok k dôchodku a podmienky jeho zvyšovania o ustanovené percento sú neoddeliteľne spojené s nárokom na dôchodok a jeho výškou, a preto ak dôjde k zvýšeniu samotného dôchodku, potom sa zvyšuje aj príplatok za štátnu službu k dôchodku o ustanovené percento. Tvrdil, že iný postup znamená retroaktivitu novších právnych noriem, ktorá žalobcu poškodzuje, keď pôsobnosť § 108b zrušuje. Týmto konaním by bol žalobcovi odňatý už nadobudnutý nárok na zvyšovanie príplatku za štátnu službu o stanovené percento, čo nemôže nahradzovať jeho zvyšovanie o percento vyplývajúce z valorizácie starobného dôchodku. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a rozhodnutie žalovaného z 11.septembra 2007 číslo 22940/2007-I/52, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa z 31.júla 2007 číslo 420516/1230/2007 zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

Žalovaný žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť jako vecne správny. Uviedol, že jedinou skutočnosťou na zvyšovanie sumy príplatku za štátnu službu k dôchodku je jeho zvýšenie o ustanovené percento zvýšenia dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení (valorizácia) a označil za neopodstatnené zvyšovanie príplatku za štátnu službu v dôsledku prepočtu starobných dôchodkov, ku ktorému došlo od 1.augusta 2006, a ktorým sa odstraňujú obmedzenia maximálnej výmery dôchodku ustanovené úpravou dôchodkového zabezpečenia účinnou do 31.decembra 2003. Žalobca ako poberateľ príplatku k dôchodku za

štátnu službu preto podľa názoru žakovaného nemohol získať nárok na prepočet starobného dôchodku pred zrušením právnej úpravy príplatku za štátnu službu, lebo zákon č. 310/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení, ktorý nadobudol účinnosť až 1. augusta 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2, § 246c a § 250ja OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez pojednávania spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 108a ods. 1 písm. a) a b) a ods. 3 zákona o štátnej službe (v znení účinnom do 31. decembra 2003) štátny zamestnanec v stálej štátnej službe má nárok na príplatok za štátnu službu k dôchodku, ak skončil vykonávanie stálej štátnej služby a má nárok na výplatu starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku.

Výška príplatku za štátnu službu k starobnému dôchodku, invalidnému dôchodku, k vdovskému dôchodku, vdoveckému dôchodku a k sirotskému dôchodku za každý rok praxe započítanej podľa § 81 ods. 1 a odseku 2 písm. a) až g) a § 159 ods. 2 je 1,25 % priznaného dôchodku. Za každý ďalší celý mesiac započítanej praxe patrí štátnemu zamestnancovi príplatok za štátnu službu k dôchodku vo výške 1/12 z 1,25 % priznaného dôchodku.

Podľa § 108b zákona o štátnej službe (v znení účinnom do 31. decembra 2003) priznaný príplatok za štátnu službu k dôchodku sa zvýši o ustanovené percento a o ustanovenú pevnú sumu zvýšenia dôchodku. Zvýšený príplatok za štátnu službu k dôchodku patrí odo dňa, od ktorého patrí zvýšenie dôchodku.

Podľa § 165b ods. 2 zákona o štátnej službe (v znení zákona č. 551/2003 Z.z.) štátnemu zamestnancovi, ktorému vznikol do 31. decembra 2003 nárok podľa § 40 ods. 2 písm. b), § 105a, § 108a, § 108b, § 107 až 112, zostáva tento nárok zachovaný.

Podľa § 293k ods. 2 až 4 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 1. augusta 2006) suma starobného dôchodku, ktorá bola vypočítaná z upraveného priemerného mesačného zárobku 4 067 Sk, sa novo určí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003

z priemerného mesačného zárobku určeného podľa odsekov 3 a 4 bez obmedzení podľa odseku 1, a to aj za obdobie dôchodkového poistenia získané v období od 1. januára 2004 do 31. júla 2006 po vzniku nároku na starobný dôchodok.

Priemerný mesačný zárobok na účely určenia sumy starobného dôchodku je priemerný mesačný zárobok, z ktorého bola vypočítaná suma starobného dôchodku, neobmedzený podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003.

Priemerný mesačný zárobok v sume do 2 500 Sk sa započítava v plnej výške, zo sumy nad 2 500 Sk do 6 000 Sk sa započítava jedna tretina a zo sumy nad 6 000 Sk sa započítava jedna desatina. Takto upravený priemerný mesačný zárobok sa zaokrúhľuje na celé slovenské koruny nahor.

Zo spisov vyplýva, že prvostupňový správny orgán žalovaného rozhodnutím z 31. júla 2007 číslo 420 516/1230/2007 podľa § 108b zákona o štátnej službe priznal žalobcovi zvýšenie príplatku za štátnu službu k starobnému dôchodku o 6,25 % mesačnej sumy dôchodku s účinnosťou od 1. júla 2007 z dôvodu, že rozhodnutím Sociálnej poisťovne v Bratislave zo 7. júna 2007 číslo 420 516 1230 mu bol podľa § 82 zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 310/2006 Z.z.) o rovnaké percento zvýšený starobný dôchodok s účinnosťou od 1. júla 2007, pričom percento zvýšenia dôchodkových dávok v roku 2007 bolo ustanovené opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 197/2007.

Žalovaný rozhodnutím z 11. septembra 2007 číslo 22940/2007-I/52 rozkladu žalobcu nevyhoviel a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa z 31. júla 2007 číslo 420 516/1230/2007 potvrdil. Postup, podľa ktorého by mala byť výška príplatku k dôchodku znova prepočítaná po novom vymeraní dôchodku nepovažoval za dovolený, lebo podľa jeho názoru príplatok bol definitívne vypočítaný zo starobného dôchodku, ktorý bol žalobcovi priznaný pred 1. januárom 2004. Základom pre výpočet príplatku za štátnu službu k dôchodku mohol byť podľa jeho názoru len dôchodok, ktorý bol žalobcovi priznaný a vyplácaný 31. januára 2004 a nie dôchodok, prepočítaný podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (v znení zákona č. 310/2006 Z.z.).

Pre správne rozhodnutie o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovaného bolo potrebné vyriešiť právnu otázku, či základom výpočtu príplatku za štátnu službu žalobcu zostáva výška starobného dôchodku, poskytovaného žalobcovi 31. decembra 2003, alebo či základom pre výpočet príplatku k dôchodku, je starobný dôchodok vyplácaný v čase vzniku nároku na výplatu príplatku po prepočítaní podľa § 293k zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 310/2006 Z.z.) rovnako ako zvýšenie starobného dôchodku o ustanovené percento zvýšenia dôchodku podľa § 82 zákona o sociálnom poistení (valorizácia).

Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že použitie ustanovení § 108a a § 108b zákona o štátnej službe (v znení účinnom do 31. decembra 2003) predpokladá § 165b ods. 2 zákona o štátnej službe (v znení zákona č. 551/2003 Z.z.).

Podľa tohto zákonného ustanovenia štátnemu zamestnancovi, ktorému nárok na starobný dôchodok vznikol do 31. decembra 2003 zostáva zachovaný aj nárok podľa § 108a, § 108b. Znamená to teda, že v prípade iného zistenia výšky starobného dôchodku, ako to bolo v čase priznania starobného dôchodku (napr. na základe dodatočne preukázanej doby zamestnania, resp. doby služby, v dôsledku valorizácie alebo zákonnej zmeny výpočtu jeho výšky) zostáva zachovaný nárok žalobcu na výplatu príplatku vo výške, ktorej základom výpočtu je starobný dôchodok, na ktorý má dôchodca nárok v čase trvania nároku na príplatok a jeho výplatu. To znamená, že aj v prípade, ak bol starobný dôchodok žalobcu prepočítaný podľa § 293k zákona o sociálnom poistení, stal sa takto prepočítaný dôchodok podkladom pre výpočet výšky príplatku k dôchodku, lebo z § 165b ods. 2 zákona o štátnej službe nevyplýva, že bývalému štátnemu zamestnancovi zostáva zachovaný nárok na príplatok k dôchodku vo výške, v akej mu bol priznaný a vyplácaný 31. decembra 2003.

Žalobcovi bola výška starobného dôchodku prepočítaná podľa § 293k zákona o sociálnom zabezpečení s účinnosťou od 4. augusta 2007 a žalobca mal od uvedeného dňa nárok na starobný dôchodok a jeho výplatu vo výške 12 232 Sk mesačne. Od tohto dňa mu naďalej zostal zachovaný nárok na príplatok k dôchodku podľa § 108a zákona o štátnej službe, čo pri správnej aplikácii znenia uvedeného zákonného ustanovenia znamená, že príplatok k dôchodku patrí vždy vo výške, vypočítanej zo starobného dôchodku, na ktorý má

bývalý štátny zamestnanec nárok (teda zo starobného dôchodku, ktorý bol novým spôsobom prepočítaný). Iný postup, podľa ktorého sa štátnemu zamestnancovi poskytuje príplatok len vo výške, upravenej podľa § 108b zákona o štátnej službe by spôsobil, že termín zachovania nárokov podľa § 165b zákona o štátnej službe sa požíva iným spôsobom v prípade zachovania nárokov podľa § 108a zákona o štátnej službe, ako nárokov podľa § 108b toho istého zákona, hoci pre takéto rozdielne používanie termínu „zachovanie nárokov,, neexistuje zákonný podklad.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol v rozpore so zákonom, keď považoval za vecne správne rozhodnutie žalovaného, ktorý nárok žalobcu na príplatok k dôchodku nesprávne právne posúdil a ktorý bez zákonného podkladu neprihliadol na námietku žalovaného, že mu zostal zachovaný nárok na príplatok k dôchodku, ktorého výšku bolo potrebné určiť vždy zo starobného dôchodku, na ktorý mal nárok, a preto mu výška príplatku mala byť prepočítaná zo starobného dôchodku po jeho novom prepočítaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 250ja ods. 3 OSP).

V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovaného postupovať v naznačenom smere a vo veci opätovne rozhodnúť v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je správny orgán pri novom prejednaní veci viazaný (§ 250ja ods. 4 OSP).

Žalovaný zároveň v novom rozhodnutí v zmysle § 209 ods. 3 zákona o sociálnom poistení uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodoval.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 205k ods. 1 prvá veta OSP v spojení s § 224 ods. 1, 2 OSP tak, že žalovaného zaviazal úspešnému žalobcovi nahradiť trovy konania v sume 143,85 €.

Trovy konania žalobcu predstavujú trovy jeho právneho zastúpenia, ktoré odvolací súd určil podľa § 11 ods. 1 písm. a), § 14 ods. 1 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších prepisov ako odmenu za 2 úkony právnej služby v sume 106,98 € (1x prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom v roku 2009 v sume 53,49 € a 1x za odvolanie v roku 2009 v sume 53,49 €), a k tomu režijný paušál v sume 13,9 € /2x 6,95 €/ . Odvolací súd priznal právnemu zástupcovi žalobcu aj 19 % DPH zo sumy 120,88 €, ktorá predstavuje sumu 22,97 €, keď uviedol, že je platiteľom DPH a túto skutočnosť preukázal osvedčením o registrácii DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová